

Sant Andreu de Ramió

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Sant Andreu de Ramió
Emplaçament Veïnat de la Vall de Ramió
Alçada: 82

Coordenades:

Latitud: 41.71221
Longitud: 2.60975
UTM Est (X): 467535
UTM Nord (Y): 4617898

Classificació

Número de fitxa 08082 - 134
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Nivell 2 del Catàleg de Béns Protegits.
Nivell 5 de protecció arqueològica.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: 08081A012000040001ZA

Fitxes associades:

[Festa del Roser de Ramió](#)

[Festa Major de Sant Andreu de Ramió](#)

Padró de Ramió

Cementiri de Ramió

Rectoria de Sant Andreu de Ramió

Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dj., 20/01/2022 - 16:30

Descripció

L'església de Sant Andreu de Ramió encapçala la vall homònima en el punt on es troben la Riera del mateix nom i el torrent del Mas Massó, en el lloc més planer de tota la vall.

Està dedicada a Sant Andreu, patró de Ramió; la seva festa se celebra el dia 30 de novembre, on durant molts anys s'hi va celebrar la Festa Gran o Festa Major diferenciant-se així de la Festa Petita, celebrada cada primer diumenge de juny, diada del Roser.

Al davant hi ha el cementiri i, a la part posterior, l'edifici de l'antiga rectoria. Els masos que té més propers són Can Riereta, Can Marc i Ca l'Agutzil.

És d'origen romànic, però ha estat molt modificada posteriorment. De l'edifici originari només en queda l'absis, llis i en gran part, ocult per una construcció posterior. La sagristia i d'altres elements es van afegir al segle XVIII.

L'església és de planta rectangular d'una única nau amb cor i capelles laterals i amb l'absis, en part ocult. La coberta és de teules àrabs a dues aigües, amb el carener perpendicular a la façana principal. Ressegueix tot l'edifici un ràfec format per quatre fileres. La primera de rajola plana, la segona de rajola en punta de diamant, la tercera de rajola plana i la quarta de teula.

La façana està orientada al sud-oest. La seva composició és austera. Destaca el portal d'entrada amb arc de mig punt rebaixat, format per grans dovelles de pedra granítica treballades i marxapeu. A sobre seu, hi ha un òcul el·líptic amb reixat de ferro forjat.

El campanar, de planta quadrada, es troba adossat a la façana sud-est. Està estructurat en tres trams, l'últim dels quals presenta una obertura amb arc de mig punt en cadascun dels respectius costats. La coberta és piramidal, de maó, protegida per uns merlets de granit i rajol pla. Queda coronada per un penell de ferro en forma de sageta fixa. Al dessorra destaquen quatre cloquers amb volta de maó pla disposat a plec de sardinell, dels quals dos estan parcialment tapiats. El sostre interior és de volta catalana.

A l'interior, només entrar hi ha una làpida de pedra i a mà dreta, collada a la paret una pica de pedra per a l'aigua beneïda. Té un annex amb la sagristia construït al segle XVIII, que per l'exterior en una obertura feta a la façana de tramuntana hi ha gravada una data molt erosionada que no permet la seva lectura.

A l'exterior hi trobem dues tombes, pertanyents a dos rectors que van viure el segle XIX, i un petit pedestal antigament ocupat per una escultura avui desapareguda, en el qual es pot llegir la següent inscripció incisa: "CON LA PAZ TODO FLORECE 19 DE ABRIL DE 1873 ANTONIORY"

Observacions:

Joan Corominas suposa que les denominacions vilar i lloc que apareixen en la documentació relacionades amb Ramió, es refereixen a l'església i a un mas molt proper, el Mas Ramió, que servia

de rectoria que no es documenta fins l'any 1597 en un llibre parroquial.

Història

La primera notícia de l'església és una butlla papal de Lluçí III del 1185 on consta que el monestir de Breda tenia importants alous a la parròquia de Ramió. També apareix anomenada en la butlla del 1246 atorgada pel papa Inocenci IV a favor del mateix monestir i en el Llibre Verd del capítol de Girona el 1362 on se l'anomena "Ecclesia Parrochialis Sancti Andree de Rimanyono".

Els llibres d'òbits de la parròquia, denoten un augment de les morts entre els anys 1651 i 1655, probablement degut a la pesta bubònica, però enterrats no a la sagrera sinó prop d'allí on morien, per por de contagi:

El mes de juny de 1652 mor de mal contagiós Pere Torrent, fadrí, habitant i treballador del mas Alies de Ramió. Fou enterrat en un bosc del mateix mas. També el mateix any fou enterrada en el fossar de Ramió, Emerentiana, infant, filla de Miquel Vila Llop i margarida, habitants de l'ermita de la Serra. No es digué missa per por al contagi. També morí de mal contagiós, Elisabet Alies, habitant del Mas Croses de Ramió, enterrada prop de la pedrera de la mateixa casa. I durant el mateix mes moriren Maria Anna (filla de Miquel Durant Boter i Petronella d'Hostalric, refugiats a la caseta de l'ermita de la Serra) i, finalment, a l'hort de l'ermita de la Serra fou enterrada Maria, muller de Paulí Cardona, teixidor de la vila d'Hostalric.

L'any 1653 fou enterrada en el cementiri de Ramió, Teresa filla d'Antoni Orta i d'Elena, habitants de Ramió. El mes de gener de l'any següent mor el seu germanet, de quatre anys.

L'any 1654 mor de contagi Joan Casanoves, pagès de Breda que vivia en una barraca de Ramió i fou enterrat en el cementiri. El mateix any mor Miquel, fill de Josep Lloreta, apotecari d'Hostalric i de Maria, que s'havien refugiat a l'ermita de la Serra per por de contagi.

L'any 1655 mor Bernat Casanoves, carreter d'Hostalric i habitant del mas Molera. El mateix any mor Ramió Gaspar Reixac, treballador francès casat a Hostalric i habitant del mas Toia de Ramió.

Just abans de la Guerra Civil espanyola, el campanar conservava dues campanes que varen desaparèixer.

A partir dels llibres parroquials, es pot seguir l'estada dels diferents capellans, com a mínim a partir de 1594 quan el rector de Sant Andreu de Ramió, Antich Moragues, funda els primers llibres parroquials.

Després d'ell fins a 1632 ocupà el càrrec, Joan Pareta.

Joan Vila ho fou fins l'any 1644.

De 1644 fins 1665 fou rector mossèn Miquel Roura.

De 1665 fins 1671 fou rector Batista Rigort.

Pels volts de 1672 arriba mossèn Joan Soler.

L'any 1732 mor el rector Josep Vernet que sembla ho havia estat durant trenta anys. Fou enterrat a la capella dedicada a Nostra Senyora del Roser.

Fins l'any 1738 hi ha constància del rector Prim Serra.

De 1738 fins l'any 1741 hi haurà mossèn Tomàs Fàbregas.

Els dos anys següents hi ha dos rectors, mossèn Francesc Puig i mossèn Francesc Baix.

De 1781 fins 1789, Josep Gener.

De l'any 1789 fins a tombar del segle XIX, concretament l'any 1804, el rector mossèn Francesc Castellar.

A partir de 1804 fins l'any 1814, ho fa mossèn Domingo Vinyes.

El segueix mossèn Narcís Morell, que hi restarà fins l'any 1840.

De 1841 fins l'any 1846, el prevere i ecònom Ramon Soteras.

De 1846 fins l'any 1873, mossèn Antoni Pagès.

De 1873 fins l'any 1878 el prevere, Francesc Gimbernat.

De l'any 1879 fins l'any 1890, el rector Francesc Xifreda.

De 1890 fins a 1892, mossèn Narcís Palau.

De 1892 fins 1894, mossèn Antonino Roca.

Fins el 1904, Josep Riera.

L'any 1905 i fins 1912, mossèn Joan Font i Arola (viurà a la rectoria amb Sebastià Font i Caterina Font)

De 1912 fins a 1936, Esteve Campassol Subiràs (viurà a la rectoria amb Núria Ferrés Ferré i Elionor Ferrés i Ferré; a partir de 1920 amb Adela Campassol i Joaquina Vidal i de 1928 fins a 1934 amb la vídua Carme Costa i el seu fill, Pere Martorell Costa)

Des de 1939 fins l'any 1944, mossèn Darius Pastells, rector d'Hostalric, que consta en el llibre de Baptismes.

L'any 1946 hi ha mossèn Joan Escapa.

A partir de 1947 i fins 1966 torna a aparèixer mossèn Darius Pastells d'Hostalric.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de Béns Protegits; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

ALBERCH, Ramon; CLARA, Josep; CASAS, Gabriel. (1981). El Gironès, la Selva, la Garrotxa, *dins Gran Geografia Comarcal de Catalunya, vol. 3, pàg. 249*.

COROMINAS, Joan (1997). *Onomasticon Cataloniae. Els noms de lloc i noms de persona de totes les terres de llengua catalana*. Vol. VI. Barcelona: Curial / La Caixa; pp. 336

<https://oncat.iec.cat/veuredoc.asp?id=34130> [consulta del 17 de gener de 2022].

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

LLINÀS i POL, Joan i MERINO SERRA, Jordi (2001). El patrimoni de la Selva: inventari històric, artístic i arqueològic dels municipis de la comarca. Consell Comarcal de La Selva.

